Ч. 12 (13.557). Львів, середа 17. січня 1934. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. Конто почт. щадн. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00. Піврічно 30·00. Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Прикрий випадок сен. д-ра А. Горбачевського у Варшаві.

Дня 13. січня ц. р. в часі свого побуту у Варшаві довелось сеніорові наших парляментаристів сен. д-рові А. Горбачевському пережити дуже прикрий випадок, який на щастя не скінчився трагічно. Цього дня сен. Горбачевський, переходячи їздню на перехресті вул. Алеї Єрусалимської і вул. Братської, був потручений тремвaєвим возом так сильно, що впав на брук. Наслідок упадку був такий, що сен. Горбачевський дістав легку рану в голову і в ліву руку. Рятункове поготівля відразу його заосмотрило, а в понеділок п. сенатор був уже в силі приїхати до Львова. Ми мали приємність витати його в нашій Редакції. Зі Львова наш сенiор поїхав до Чорткова.

—o—

Справа іменування ґубернатора для Закарпаття.

Перед самими Різдвяними Святами поширились були вісти, що ґубернатором Закарпаття буде іменований К. Грабар. Одначе та вістка виявилась передвчасною і досі невідомо, на кого впаде вибір уряду. Чеська преса пише, що ґубернатор буде іменований ще не так швидко, бо коаліційні партії тою справою досі поважно не займались. До того в Чехословаччині має прийти небавком до зміни у кабінеті і до вирішення дуже важних господарських справ, через що справа нового ґубернатора зійшла на дальший плян. Варто зазначити, що і християнсько-народні і соц. демократи висунули у своїх органах домагання до уряду, аби він звернув на особу нового ґубернатора пильну увагу, бо годі ще й далі дразнити широкі круги населення.

Затвердження греко-католицької парохії у Празі.

З новим роком влада чсл. республики затвердила офіціяльно греко-кат. парохію у Празі, яка існує понад десять літ та обслуговує релігійні потреби вірних із Закарпаття й усієї еміґрації. При тій парохії працює з успіхом „Т-во св. Василія Вел.", що гуртує головно молодь із Закарпаття. Адреса греко-кат. парохії у Празі така: Praha I., Karlova ul. c. 1. Klementinum.

Твір Архипенка до Національного Музею.

Заходом редактора амер. „Свободи" д-ра Л. Мишуги закупили українські українці один з найкращих творів славного мистця Олександра Архипенка для Українського Національного Музею у Львові. Твір уже закуплений за ціну 500 долярів. Збірка на ту ціль уже кінчиться і небавком наш Національний Музей збогатиться на один високомистецький твір.

Заборонили назву „Христове Різдво".

ЛЬОНДОН (КАП). По повідомленні „Таймс" з Москви комісар освіти видав декрет, яким мають бути усунені зі шкіл назви „Христове різдво" і „різдвяні ферії". Ті ферії дістали тепер назву „зимових". На час цьогорічних Різдвяних Свят улаштовано в школах СРСР спеціяльні прогульки до музеїв, кін, на совганки і т. д., аби відтягнути діти від богослужень по нечисленних зрештою церквах.

—o—

Пані Ставіська нарікає.

ПАРИЖ, 15. І. ПАТ. Доходження в справі афери Ставіського тревають дальше. Прем'єр Шотан мав учора конференцію з визначними представниками судівництва. Слідчий суддя в Байон відкинув прохання оборони, щоби випустити за кавцією на волю редакторів Еймарда і Даріюса. Оборони, виданого парляментом депутованого Бонора, піднявся знаний париський адвокат Моро-Джаферi.

Часописи оголошують розмову з жінкою Ставіського. Вона нарікала на невдячність людей, які користувалися прислугами її чоловіка, а тепер вирікаються його знайомости. Зачувати, що англійське товариство обезпечень не виплатить їй асекураційної суми. А навіть якби товариство годилось виплатити, то держава забрала би всю суму, виходячи із заложення, що вкладки були плачені з грошей, що походили з ошуканств і зловживань.

—o—

Правдива приязнь тільки між рівноправними.

БЕРЛІН, 15. І. ПАТ. В часі маніфестацій, влаштованих у перші роковини виборчої перемоги націонал-соціялістичної партії в союзнім краю Ліппе-Детмольд, канцлер Гітлер виголосив у місцевості Лемґо промову, в якій м. і. заявив, що Німеччина є на дорозі до здобуття міжнародного признання. Канцлер є переконаний, що тільки зрівнання прав і національної гідности запевнить світомий мир. Німеччина не хоче нарушувати прав ніякого народу ані обмежувати можливости його екзистенції. Правдива приязнь може повстати тільки між державами рівноправними. Гітлер вірить, що з часом зможе дати німецькому народові перемогу, так само, як після 14 років запевнив успіх націонал-соціялістичної партії.

Німецька відповідь готова.

ПАРИЖ, 15. І. ПАТ. Кореспондент „Матен" довідався, що німецька відповідь на французький меморіял є вже готова, а як її досі не вручили французькому амбасадорові, то сталося це з огляду на конечність остаточного викінчення тексту документу, який має радше характер письма, що домагається деяких вияснень, ніж кроку вперед у безпосередніх переговорах між обома державами. Німецький уряд висловлюється в тім письмі на тему протилетунської оборони, та найбільше уваги присвячує справі контролі зброєнь. Французький уряд не ясно спрецизував свої погляди на справу контролі.

Арештування швайцарської фірми в Радянщині.

Радянська влада арештувала всіх службовців швайцарської Контрольної Компанії в Новоросійську, Батумі та інших чорноморських пристанях. Арештовано теж у Москві управителя цієї Компанії Беригарда, бельгійського громадянина, а в Батумі прокуриста Гебберта Розена, німецького громадянина. Причина арештувань покищо невідома. Контрольна Компанія це знана швайцарська фірма, що займалася контролею і перевіркою корабельних вантажів у пристанях.

Спори за територію.

Ревізіонізм на Заході і Сході. — Франція — Німеччина. — Німеччина — Данія. — Німеччина — Польща. — Угорщина — Мала Антанта. — Італія — Франція. — Українські землі.

Від довшого часу становище в Европі характеризує одно слово: ревізіонізм. Держави Европи розділені більш-менш на чотири групи: 1) тих, що боронять існуючі мирові договори: СРСР, Франція, Мала Антанта та Польща, подекуди Бельгія, 2) тих що ці договори поборюють: Італія, Німеччина, Угорщина, подекуди Болгарія, 3) Англію з її домініями, що стараються грати ролю посередника та 4) на решті всі інші, більш-менш невтральні. Але й між цими останніми є ще багато таких, як он Литва, що мають свої особисті порахунки. У т. зв. Союзі Совітських Соціялістичних Республик нема такого багатства фарб: там є тільки два табори: 1) москалі — за знищення всіх інших а 2) всі інші за знищення єдности держави і пєдля СРСР.

Ревізіонізм на Заході розвивався досі у напрямі змінення становища держав другої категорії, ревізіонізм на Сході — в напрямі змінення національної свідомости немосковських народів.

Становище держав першої категорії було досі цілком ясне: за всяку ціну зберігти сучасний стан. Становище 17 противників — порушити основи існуючого стану. Всеж ревізіоністичні держави, життєво заінтересовані у якійсь зміні — проявляють в інших питаннях байдужність.

Цікаво, де саме перехрещуються інтереси одних і других. Передовсім на Заході в економічних умовах миру. Ці антагонізми нині треба вважати остаточно похороненими. Зате на Сході москалям пощастило покищо своє становище змінити режимом терору. Дальшим шляхом розвитку є т. зв. мілітарна рівноправність. За неї йде тепер найбільша боротьба на Заході. На Сході військова проблема не існує: старшинами є тільки москалі, інші — хіба мужва. Найтяжчим горішком і на Сході і на Заході очевидно буде т. зв. територіяльна ревізія. На Заході — йде боротьба тільки за зовсім незначну поправу границь. На Сході річ іде за заснування нових держав.

Щоб цілком засвоїти собі обсяг ревізійних аспірацій на Заході, перечислім їх по черзі: Є це передовсім питання Альзації-Льотарингії. Фактично це питання вже рішене і не існує, бо і трактат у Льокарно і Гітлер проголосили, що сучасний стан визнають за обов'язуючий. Цю справу пригадують лише ті, яким треба нацьковувати Францію проти німців. Отже Альзація-Льотарингія не тільки страшак. Далі йдуть Евпен-Мальмеда та північний Шлезвіґ. Як відомо, Данія дістала ті землі не побиваючись навіть за

них. Але добрих дансько-німецьких взаємин той кусок землі не зіпсув і за нього напевно війни не буде. **Саара.** Це є справді небезпечний пункт і до речі **єдиний, невирішений** інтерес **поміж Францією та Німеччиною.** Та у всякому разі найпізніше за рік (1935) буде і це питання зведене зі світу. Але є признаки, що вже й тепер у цій справі йдуть розмови. Саара ще має провізоричний статут і тут ще час договоритись.

Але чим далі на Схід, справи гіршають. Передовсім належать туди дві великі проблеми: Аншлюс та коридор. Мало хто вже в світі сумнівається, що Аншлюс сьогодні чи завтра — буде фактом. Тенденційно роздувана ворожою німцям пресою „війна" між Дольфусом та Гітлером нікого не хвилює, ані німців, ані їх ворогів. Кожний добре розуміє, що це суперечки підміновані міжнародньою ситуацією і фінансовими зобовязаннями Австрії, але обидві німецькі держави по суті роблять те саме: мілітарно зміцнюються. **Коридор.** Цю справу наше громадянство знає, а радше — ніхто не знає, як її безпосередньо німці й поляки мирно вирішать. **Горішній Шлеськ** та взагалі польсько-німецька границя тісно вяжеться з питанням коридору. Істнують познаки, що не вважаючи на весь крик, що лунає з обох сторін, територіяльний спір між Німеччиною і Польщею буде на довший час усунений.

Третьою проблемою є **мадярська границя супроти Румунії і Чехословаччини.** Йде тут майже скрізь або про незначну мадярську меншину (по містах) або про **зовсім чужі мадярам народи,** як от про українське Закарпаття. Мадярські аспірації підтримує частинно Муссоліні й англійська преса (льорд Ротермір). Паралізує їх Мала Антанта на чолі з Чехословаччиною. Поважною небезпекою ті аспірації покищо не є.

Нинішня четверта категорія спірних територій на півдні Европи, це **Південний Тироль та Ніцца.** У першому випадку це німецько-італійський спір, в останньому — спір італійсько-французький. „Казусом беллі" ні один з них стати не може.

До територій, де панує деяке напруження ще й досі, належить Балкан. Югославянсько-італійське напруження має джерелом Альбанію і Істрію. По другому боці тертя відчуваються в **Добруджі та Македонії.** Відвідини короля Бориса у Білгороді мають стати початком болг.-югосл. замирення.

А наприкінці згадаймо й **українську справу.** Не будемо подавати власних думок, а наведемо тільки думку знаного англійського публіциста **R. W. Seton-Watson'a** про цю справу в „**The Slavonic Review**" ч. 34 1933, зі статті „Ревізійна проблема та славянський світ". Ось вона: „Понад усе є тут терниста українська справа, найбільша невирішена національна справа в Европі, що торкається населення поверх 35 міліонового. З них 4 міл. у Польщі, головно у Східній Галичині. За часів Австрії („рутени") мали певний мінімум культурних та релігійних прав в противлежності до одних тільки репресій, яких зазнавали українці та уніяти за царизму в Росії. Короткий час в 1918-19 р. Українська Центральна Рада правила в Київі, заключила сепаратний Береcть-литовський мир, а у Східній Галичині теж уконституувався тимчасовий український уряд. Та дуже скоро большовицька Росія перемогла там, а Польща тут. Українці мають, що правда, другу по значінні федеральну одиницю в Союзі Совітських Республик і добули там більших мовних прав ніж за старого режіму. Східна Галичина була у березні 1923 р. признана Радою Амбасадорів за частину Польщі, з умовою, що дістане автономію. Десять років минуло, а українці стратили багато з досягнень, яких вони добули за Австрії... Справа трикутника між поляками й українцями та москалями є тільки відкладена, але в ніякий спосіб не рішена".

Окрему категорію творять справи кольоній — справжній ґрунт **непорозумінь Франції та Італії та порозуміння** Італії та Німеччини. Цілком ясно, ревізіонізм не вичерпується ще списком територіяльних спорів: це боротьба за цілу повоєнну европейську систему. Стара система хитається, але нової ще не видно.

М. Б.

Нарешті санація товариських розмов!! Ніхто не каже вже про дорожнечу, крізу, вибори, тоалети, афери і зраду — лише про

Івара Крюґера

Покликати до життя Політичне Бюро!

До питання Всеукраїнського Національного Конґресу.

(Дискусійна стаття.)

Обговорюючи справу української пропаґанди один із польських публіцистів сказав приблизно таке, що становище нації у світі забезпечується не скількістю отриманих синьців, а скількістю успіхів. І треба признати, що та увага цілком слушна.

Завдяки ріжним причинам внутрішнього і зовнішнього характеру, ми втратили свою державну незалежність, наслідком чого настав у всіх ділянках українського життя такий стан, який маємо нині: це найочевидніша наша невдача. Всеж, серед найбільш неприятливих обставин ми зуміли створити деякі такі культурні цінности, що вони суперничать з творчістю деяких державних народів. Колиж до цього додамо зріст зацікавлення міжнародніх чинників українською справою в позитивнім для нас сенсі, чого не було підчас наших змагань в рр. 1917-19, то разом це буде один з найбільших наших успіхів останньої доби.

Та наші успіхи далеко непропорціональні до наших спроможностей. Нпр. деякі українські наукові установи поза Галичиною, відірвані від українського ґрунту та будучи під впливом ріжних політичних ґуртів, не можуть проявляти відповідну наукову діяльність, яка терпить через політичні чвари.

Так само українська інформаційно-пропаґандивна діяльність серед чужинців буває часто паралізована через суперництво ріжних українських політичних таборів. Внаслідку зроджується недовіря і зneохота у міжнародніх чинників займатися українською проблемою, а серед української політичної еміґрації шириться деморалізація і витрачується енерґія на пусті сварки.

Одночасно фактом є, що живемо в надзвичайно непевних міжнародніх часах і що якась недалека нова хуртовина може нас знову заскочити розпорошеними і здезорієнтованими. Тому рішуче мусимо вирватись з анархії, яка опанувала наше життя.

З цієї анархії нас може вивести лише Всеукраїнський Національний Конґрес.

Найголовніше завдання конґресу подати напрямні скоординації нашої діяльности, такої, яка не викликувалаб у ніякій партії чи ґрупі ніякого сумніву. Напрямні ці треба розробляти в двох галузях: в економічно-культурній і політичній.

В економічно-культурній галузі треба розробити плян кооперації всіх орґанізованих клітин українського життя скрізь, де живуть українці компактними масами. Це потрібне нпр. для втримання рідного шкільництва всіх типів і ступнів та затруднення інтеліґентських сил у власних установах. У політичній галузі треба солідарно заманіфестувати перед цілим світом спільне українське „кредо" та покликати до життя спеціяльне *Політичне Бюро.* Завданням цього Бюра булоб доводити до внутрішнього порозуміння у всіх важніших справах всенаціонального характеру, дбати, щоби ріжні ґрупи собі взаємно на міжнародньому терені не перешкаджали, репрезентувати українські цілі та приготовляти можливости широкої української „коаліції" у переломовому моменті.

Інж. Д. Черницький

Польський сойм.

Пленарне засідання польського сойму відбудеться у вівторок 16. ц. м. На денному порядку зміна промислового закону.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 17. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 3

Кармазинова завіска.

Є завжди дещо величнього в тому, коли одна людина не спить — скажім хочби вартовий — тоді, як усі інші спочивають сном утомленої тварини. Та коли не знаємо причини, чому хтось не спить за вікном зі спущеними завісками, де світло пригадує нам людське життя і думання, тоді до поезії реального життя додаємо ще поезію мрії. Щодо мене, то я ніколи не міг дивитись на освітлене вікно у сонному місті, куди проїзджав, щоб не звязати з цією осяяною рамочкою хмари думок і не уявляти собі за завісками якихось інтимних сцен і драм... І тепер іще, так, по стількох роках, бачу ці вікна: вони вічно сяють у моїй памяті мелянколійним світлом і я питаюсь у своїх мріях:

— Що могло бути за тими завісками?

Одно з тих, яке я запамятав найживіше (зараз зрозумієте чому) було вікно на одній із вулиць міста, через яке ми переїзжали тієї ночі.

Це було яких три будинки перед готелем — бачите, який живий мій спомин; та це вікно я мав час оглядати довше, ніж би перепрягти коні. Одно колесо нашого повозу зіпсувалось і требабуло покликати стельмаха. А збудити стельмаха у провінціяльному місті вночі, примусити його встати на те, щоб прикрутити гайку до диліжансу, що на тій лінії не має „конкуренції" — це нелегка справа кількох хвилин... Коли стельмах спав у своїм ліжку так, як спали у нашому повозі, то збудити його було нелегко... Зі свого переділу я чув крізь перегородку, як усередині хропіли подорожні і ніодин із тих, що їхали наверху — а вони, як відомо, мають звичку завсіди сходити вниз, коли диліжанс зупиняється, мабуть, щоб показати свою зручність — не зійшов... Щоправда, готель перед яким ми зупинились був зачинений. Подорожні не вечеряли тут, а на попередній зупинці. Готель спав, як ми. Ніякого прояву життя. Ніодин звук не порушив глибокої тиші... Коли не рахувати одноманітного і втомленого шарудіння мітлою, якою хтось підмітав подвіря цього мовчазного готелю з воротами звичайно відчиненими. Було таке враження, якби ця мітла теж дрімала або страшенне хотіла спати! Фасада готелю була чорна, як усі інші на тій вулиці, де світилось тільки в одному вікні... саме в тому, що залишилось у моїй памяті і як досі світить під моїм чолом!... будинок, де це світло — не скажу: блищало, бо його притьмарювала подвійна кармазинова завіска— якось таємно пробивалось, був великий, з одним, дуже високим поверхом.

— Дивна річ — озвався віконт Брассар, наче до себе самого — виглядає так, якби це все ще була та сама завіска!

Я обернувся до нього, так наче міг би його побачити в нашому темному переділі, але лямпа, привішена на сідалі візника, що мала освітлювати коні і дорогу, саме загасла. Я гадав, що він спить, але він не спав і його теж, як мене, вразив вигляд цього вікна. Всеж він знав більше від мене, знав, що воно таке!

Тон, яким він це сказав — таку звичайну річ! — так само підходив до голосу віконта і так сильно мене здивував, що мене закортіло побачити його обличчя і я засвітив сірник..., ніби хотів запалити свою цигару. Блакитнуватий блиск сірника перерізав темряву.

Він був блідий, не як мрець, а як сама Смерть.

Чогож він зблід? Це вікно так дивне, ця його заввага і блідина — він звичайно не блід, бо був санґвінік і коли хвилювався, червонів до самісінького черепа — це тремтіння, що пробігло по його могутніх мязах (бо доторкався він мене плечем) уже не зробило на мене враження нібіи він щось затаює... щось, що я, ловець усяких історій, міг би довідатись, якби добре за те взявся...

— То й ви, капітане, дивились на це вікно і навіть пізнали його? — сказав я таким байдужим тоном, якби зовсім не дбав за відповідь, тоном лицемірної цікавости.

— Щеб пак! я його не пізнав! — відповів він своїм звичайним голосом, повним і гучним, що підкреслював кожне слово.

Цей денді уже заволодів собою і він говорив спокійно:

— Я не проїзжаю сюди часто і навіть оминаю цей шлях. Та є речі, яких не можна забути. Небагато їх, але є. Я знаю такі три: вперше одягнений мундур, перший заведений бій і перша добута жінка. Що скажете! оце вікно для мене це четверта річ, якої не можу забути.

Він зупинився і спустив шибу. Може ... те, щоб краще бачити вікно, про яке говорив?..

(Продовження буде.)

Загальні Збори Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові.

Дня 15. січня ц. р. в год. 10.30 передпол. в салі Ремісничої Палати у Львові почав свої наради наш кооперативний сойм — Загальні Збори РСУК. Збори почалися під знаком ювилею 30-ліття праці, який саме тепер святкує РСУК. Саля виповнена вщерть делегатами кооператив, переважно селян та добре нам з їх праці відомих провідників нашого кооперативного руху. Делегати кооператив лишаються до завтрішнього дня, щоби взяти участь в Ювилейній Академії РСУК, що відбудеться дня 16. січня ц. р. в год. 12-ій в салі Великого Театру. На початку зборів було заступлених 330 кооператив.

Збори відкрив голова Ради РСУК **інж. Юліян Павликовський**, що ствердив правосильність зборів та за згодою присутніх перейняв провід нарад разом із президією РСУК, а саме заступниками голов дир. **Степаном Кузиком** (Рогатин) та **інж. Богданом Білинським** (Городенка), а на секретарів покликав **дир. Чопика** (Яворів) та кооп. **Дівоньку** (Борщівщина). Потім провідник зборів присвятив свою промову ювилеєві РСУК. Він поставив перед очі слухачів поодинокі етапи розвитку нашої кооперації, починаючи з 1880 і 90-их років, коли то пойно творились наші кооперативи одинцем, представив спроби обєднання наших кооператив у Краєвім Союзі Кредитовім, якого керманичі дали в 1903 р. почин до заснування Краєвого Союзу Ревізійного, тепер Ревізійного Союзу Укр. Кооператив, що почав свою працю в 1904 р. Святкуючи свій ювилей РСУК з вдячністю мусить глядіти на тих громадян, що своєю ініціятивою і працею дали початок цій установі та кріпкому обєднанню всієї нашої кооперації. Присутньому на зборах першому голові Краєвого Союзу Ревізійного та його основникові **д-рові Костеві Левицькому** і основникові та членові Ради К. С. Р. **д-рові Степанові Федакові** дякує в імени цілої кооперації та просить заняти місце почесної президії, що збори приймають довго невмовкаючими оплесками. Дальше пропонує вислати привітні письма до двох ще живучих членів першої Ради Краєвого Союзу Ревізійного, а то до **д-ра Льонгина Озаркевича** (Городок) та **д-ра Миколи Шухевича** (Львів), що збори приймають аплявзом. По тім збори віддають через повстання з місць пошану помершим в останньому році кооператорам. Спис померших такий: Петро **Масляк** (Городок Мшана), інж. Ярослав **Гаврилюк** (Стільсько Миколів), Петро **Завадівський** (Шепанів-Підгайці), д-р Андрій **Лунів** (Борщів), інж. Роман **Стельмахів** (Стрий), Гриць **Небиловець** (Угринів-Калуш), Дмитро **Грицьків** (Шепарівці-Коломия), Василь **Луцький** (Богданівка-Львів), Спиридон **Губчак** (Перемишль), о. Олександер **Хтей** (Доброгостів-Дрогобич), Степан **Ільницький**, студ. техн. (Михалків-Борщів), Іляріон **Липецький** (Львів).

З черги забирає слово, під гучні оплески залі, перший голова і основник Краєвого Союзу Ревізійного **д-р Кость Левицький**, який у своїй промові передає історію заснування установи та її праці в перших роках існування. Дає вислів радости, що ідея, яку видвигнули основники РСУК, найшла в житті оправдання, що вона буйно розвинулась, що вона дала життя і напрямок цілій нашій кооперації.

По тім предсідник приступає до здійснювання порядку нарад заг. зборів, пропонує не відчитувати протоколу з попередніх заг. зборів, що принято, та уділює голосу **дир. Остапові Луцькому**, який здає звідомлення з праці РСУК в останньому році (1932-33). Промовець переходить по черзі всі справи нашої кооперації, зокрема справу членства, боргів, впливу кризи на нашу кооперацію, відношення влади до нашої кооперації включно з новелізацією коол. закону. Звідомлення було друковане в цілости в ГКЧ. Представляє важкі умовини праці нашої кооперації та ті заходи, які робить РСУК для їх усунення. Потім звідомляє, як виконано 3-літний плян праці в першому році в поодиноких видах і ступінях нашої кооперації.

Рахункове замкнення і біланс РСУК за р. 1932-33 представив **дир. Іван Филипович**. По тім в імені Контрольної Комісії здав звідомлення **д-р М. Волошин** та поставив внесок на уділення Раді і Дирекції РСУК. З черги приступлено до дискусії над звідомленням.

Перед відкриттям дискусії вибрано на внесок **інж. А. Палія** мандатову комісію дир. Р. Левицького, мец. Бараника і д-ра Ладику. Тепер на салі є представлених 498 кооператив. Потім **дир. Зарицький** (Дрогобич) ставить внесок на вибір таких осіб до Комісії Матки: дир. Мартюк, дир. Мудрик, дир. Наконечний (Борщів), дир. Поритко (Рогатин), дир. Берлад (Коломия). На внесок кооп. **Кантимира Мих.** (Снятин) доповнено цю комісію кооп. Романюком (Почаїв) і Вахнюком (Снятин). Внесок перейшов одноголосно. Предсідник зарядив по цім 10-хвилинну перерву.

По перерві приступлено до дискусії, в якій забирали слово такі бесідники:

Кооп. **Блажкевич Іванна** (Денисів) — про потребу організації жіноцтва в рядах кооперації та про потребу жінки-пропагаторки в РСУК; про це була вже ухвала попередніх зборів РСУК, одначе її не виконано; поширення кооп. виробництва в парі з приєднанням у члени кооператив жіноцтва.

Кооп. **Гумен Антін** (Жовква) — про манка в кооперативах та про недостаточну боротьбу з ними зі сторони РСУК; потім переходить на свою особисту справу (усунення його з директора ПСК в Жовкві) закидаючи, що РСУК поступав неправильно.

Інж. д-р Храпливий Евген (Львів) — про конечність вишколу кооперативних робітників і керманичів, зокрема про конечність виховання нових кадрів кооперативних робітників в Торг. Школі „Просвіти"; потім подає про заочні методи навчання на заочних курсах РСУК і докладно спинюєсь на заочнім навчанню Українського Технічно-Господарського Інституту в Подєбрадах; взиває, щоби практичні кооператори користали з цього Інситтуту.

Інж. Лучишин Іван (Львів) — про розвиток продукційної кооперації і про комісію для такого виду кооперації при РСУК.

Кооп. Мода Данило (Отиневичі-Бібрка) — колиб селяни були в раді РСУК, булоб може краще; про збут збіжа нашою кооперацією; є за дальшим видаванням „Кооп. Республики" (це до того, що Контр. Комісія радила видавати „К. Р." як квартальник).

Кооп. Мартюк П. (Скала). Селянство відноситься з цілим довірям і клонить голову перед кооперацією і її провідником РСУК в її 30-ліття.

(Година 4-та. Дискусія продовжується).

Памятайте!...

Памятайте, що ніякий незалежний орган, який опирає своє іствування на абонентах, почесних передплатників не потребує. Тому не дивуйтесь, що „Діло" вичеркує безцеремонно впертих неплатників з числа почесних передплатників, які є ярмом на шиї кожного видавництва, отже тимсамим і нашого.

Як хочете, аби „Діло" вам завжди подобалось і відповіло вповні своїм завданням, присилайте точно передплату самі і заохочуйте до цього інших. Приєднуйте нам при кожній нагоді нових абонентів! А вже конче постарайтесь, аби в ювилейному році української кооперації кожна кооператива (евент. до спілки з читальнею) передплатила для своїх членів „Діло"!

—o—

По широкому світі.

— В Празі кружить чутка, що в Ляйпціґу стяли на ґільотині не Ван дер Люббе, але людину, з вигляду подібну до нього. Правдивого засудженого мають вивезти на остров Гельґолянд, де дістане хату.

— Новий румунський кабінет заборонив студентам вищих шкіл належати до політичних партій і брати участь в політичних демонстраціях.

— Папським леґатом для Німеччини має стати кардинал Фавльгабер, відомий з опозиційного становища супроти протикатолицької політики німецького уряду.

— На вежі радіостації в Ляйпціґу вибухла пожежа, яку зліквідовано аж після кількох годин. Трансмісії йдуть дальше.

— Рівночасно зі зміною назви вулиці кн. Понятовського ляйпціґський маґістрат змінив назву мосту кн. Понятовського на Шульбріке. Вулиця називається тепер Ґотшедґассе.

— На території Ґран Чако розвивається офензива параґвайців, що випирають на цілій лінії болівійські війська.

— През. Рузвельт зажадав від американського конґресу емісії бонів на 2 міліярди долярів, що мають стати основою допомогового фонду для хліборобів.

— Китайські морські сили заняли Фу-Чу, головну опору червоних повстанців в провінції Фу Кієн, наслідком чого повстання можна вважати зліквідованим. Маршал Чан-Кай Шек приказав арештувати всіх членів червоного повстанчого уряду.

Після зустрічі Саймона з Мусолініем.

(За італійською пресою.)

Того дня, коли Саймон приїхав із сонячного Капрі до Риму, щоби зустрінутися з Мусолінієм, римська преса, щоб іще краще підкреслити небезпеку европейського, чи то пак французько-німецького тихого, але грізного, напруження, заговорила чорними настроями на політичну тему дня. Найбільше красномовним був „Іль Джорнале д'Італія" (3. І. 1934) у статті „Необхідність порозумітися" пера Вірджінія Ґайди. В цій статті говориться, що момент політичний Европи безсумнівно важкий. Дечим він нагадує мутні дні перед заключенням пакту чотирьох. Як і тоді кульмінаційним моментом є конфлікт між Францією і Німеччиною. Як і тоді це напруження шириться й на менші елементи, які стоять на перепоні порозуміння і змагають до того, щоби удержати Европу в теперішньому стані поділу й небезпеки. Мала Антанта пре Францію до війни з Німеччиною, бо, мовляв, ця хоче насилувати версайський трактат. Але сама війна з Німеччиною це божевільна ідея. І не думаємо, щоб на неї зважився уряд, що чує відповідальність.

Дальше в статті наведений у темних колірах стан сучасного зброєння. Гін до зброєння триває. Два роки безплідних дискусій у Женеві над розброєнням — довели до цього гову. І коли всі горячково зброяться, тоді й Німеччина не відпочиває. Окружена ланцюгом мілітарних союзів, чуючи, як ніколи передше, певність, вона, як лиш може пробує знову зброїтися. Гітлерівська Німеччина вже певна своїх сил іде вперед своїм шляхом. І цей її внутрішній стан треба брати під увагу. Ним можна кермувати, але чесно: не дратувати. До рівноваги в Европі може прийти лиш за посередництвом Англії й Італії.

Як бачимо, фашистівська преса, себто уряд, став по стороні Німеччини. Усі з напруженням вижидали висліду розмов Саймона з Мусолінієм. Може дехто вижидав великих несподіванок, далекойдучих проектів на зміни в европейській політиці. Та по розмовах з Мусолінієм нічого надзвичайно нового журналістичний світ не довідався. Тактика Мусолінія: лише кількох може робити політику, а не всі.

„Іль Джорнале д'Італія" з 6. І. 1934. знову помістило передовицю „Необхідність ділань" В. Ґайди, яку повторили в Парижі, Берліні, Льондоні. І з цієї статті довідуємося дещо про вислід розмов Мусолінія зі Саймоном. В. Ґайда каже в статті „Розмови Мусолінія зі Саймоном не були вирішні у змислі якоїсь докладної постанови про вгоду, яка до чогось зобовязувалаб, щось конкретизувалаб. Та це й не було цілю... Розмови Мусолінія і Саймона мали, в першу чергу, вияснити становище, щоб означити ступінь зближення і солідарности Італії й Англії і як оці питання розвязати...

„В заключенні: розмови Мусолінія зі Саймоном, хоч і не створили нових ситуацій, поставили рішучі нові умовини европейської політики".

Стільки цікавішого вичитуємо з римської преси про теперішній момент у европейській політиці.

М. З.

Демонстрації на східно-китайській залізниці.

МОСКВА, 15. І. ПАТ. „Тас" повідомляє з Харбіну, що до директора східно-китайської залізниці Рудого прийшли агенти поліції, щоб охоронити його перед демонстраціями. Справді перед будинок дирекції заїхали незабаром самоходи, що привезли нібито делеґатів. Були це китайці, японці і російські білогвардейці, що подали себе за представників торговельних кол і домагалися обниження тарифи на східно-китайських залізницях. На виснення директора Рудого, що обнижці тарифи спротивляться манджурські кола, делеґати обкидали його лайкою.

Подібна демонстрація була в кабінеті його заступника Бандури. В обох випадках поліція помагала напасникам.

Меценатівське діло українського громадянина з Америки.

Знаний уже українському громадянству в краю громадянин із Америки, п. *Василь Тихий*, хоче запренумерувати своїм коштом для кожної української *дитячої бібліотеки* на українських землях під Польщею на один рік, почінаючи від 1. січня 1934 р. всі діточі видання Видавництва: „Світ Дитини“, під назвою „Діточа Бібліотека“ щомісячними випусками.

Рівночасно, щоби заохотити дітвору до читання книжок із діточих бібліотек п. Василь Тихий обовязується дати *десять премій* з кінцем року для тих дітей, що впродовж року викажуться найбільшою кількістю перечитаних книжок. Імена цих дітей має предложити „Рідна Школа“.

Щоби перевести в діло цей благородний намір п. Василя Тихого, Головна Управа Р. Ш. звертається отсим до всіх українських установ (Читалень, Кружків Р. Ш., Урядів Парохіяльних, шкіл і інш.) з проханням надіслати до канцелярії Головної Управи Р. Ш. (Львів, вул. Словацького 14. III.) найпізніше до кінця січня ц. р. відомости про те, чи при бібліотеці даної установи є окремий відділ діточий, скільки в ньому є книжок, скільки дітей користало з тих книжок і скільки книжок взагалі перечитали діти впродовж минулого року.

Маємо надію, що ця благородна постанова Василя Тихого найде зрозуміння і голосний відгомін у найширших і найдальших кругах українського громадянства.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ „РІДНОЇ ШКОЛИ“:

І. Галущинський, вр. голова. *Д-р М. Коновалець вр.* секретар.

Постишевщина у Польському Радіо.

(Голос з кругів читачів.)

У понеділковому числі „Діла“ п. Анатоль Курдидик помістив прилюдний запит до управи Польського Радія з причини нехтування львівською радіостацією українських авдицій. Зокрема підкреслив він поведінку львівської радіостації в часі цьогорічного Різдва.

Закид зовсім слушний і не можна його обмежити до прилюдного запиту.

Поведінка львівської радіостації просто скандальна. Англійська чи інша европейська радіостація навіть у джунглях Африки більше шанувала би почування кафрів чи бушменів і до того інтерес підприємства не позволив би їй так поступати, як це робить львівська радіостація. Впродовж трьох днів Різдва в студії львівського радія найшлося багато вільного часу на ріжні „кошалки-опалки“, на вульґаризм „Щепця і Томця“, на грамофонні пописи п. Нагліківвої і на інші дурниці, зате ніодна українська коляда, ніодна українська пісня не мали права в днях Різдва „профанувати“ львівського мікрофону! І щойно третьої днини, наче для відчіпного, пропущено богослуження з Волоської церкви. Але й цього богослуження не мали змоги українські радіоабоненти вислухати до кінця, бо львівський спікер так спішився із щоденними комунікатами, що під кінець трансмісії богослуження перервав.

Колись бодай час до часу просмикувалися крізь львівську радіостацію українські авдиції. В останніх часах їх зовсім не чуємо. Мабуть львівська радіостація так захоплена методами Постишева, що їх зачинає заводити у себе.

Прилюдний запит — це за мало. Почуємо може в найліпшому разі відповідь п. Петрі, що закиди неслушні, що польське радіо аполітичне, що постарається колись вдоволяти й українських радіоабонентів і т. ін. Проти тих скандальних відносин, проти нехтування почувань українського населення мусять українські абоненти з цілою рішучістю запротестувати не тільки словами. Без радія важко сьогодні жити культурній людині. Але для важної справи треба часами відмовити собі навіть до життя потрібної річи. Між абонентами польського радія маємо поважний відсоток українців, що місячними оплатами підтримують цю установу. За свої гроші маємо право й обовязок домагатися свого. Колиж львівська радіостація дальше продовжуватиме свою поведінку, треба з цього факту витягнути всі консеквенції платних радіоабонентів.

Теж радіоабонент.

Хибна будова французьких фортифікацій.

„Матен“ повідомляє з Нансі, що контрольні комісії на східній границі викрили поважні технічні хиби в будові французьких фортифікацій. Бетонові мури для гарматніх веж, що повинні мати 1 м. грубости, надалі мають тільки 60 цм. Наслідком ужиття невідповідної цементової мішанки в мурах і гарматніх вежах показалися вже риси. Крім того стверджено, що частину фортифікаційних робіт скінчено, заки затверджено в Парижі пляни. Міністерство війни рішило вислати дальші слідчі комісії, щоби розслідити точно всі технічні хиби.

ЗНАЙТЕ, ЩО НА „ПРОСВІТІ“ ВИРОСЛА ВСЯ НАША НАЦІОНАЛЬНА СИЛА!

З життя українців Буковини.

ПОКЛИК ДО УКРАЇНСЬКИХ ВИБОРЦІВ У РУМУНІЇ.

За підписами д-ра Вол. Залозецького, Юрія Сербинюка, д-ра Дениса Маєра-Михальського, д-ра Антона Кирилова, інж. Максима Глинського, Давида Купчанка, Ізидора Филиповича, Марка Фундюра й інж. Івана Жуковського появився в черновецькому „Часі“ поклик до українських виборців у Румунії, в якому згадані громадяни, члени центральної екзекутиви Української Національної Партії, складають подяку тим виборцям, що постояли за свою справу і виконали свій обовязок та взивають їх до дальшої інтенсивної праці для добра народу. В тому місці, де в поклику говориться про терор урядової партії супроти українських виборців, стаття підпала конфіскаті.

ЙОРДАНСЬКЕ СВЯТО В ЧЕРНІВЦЯХ.

Цього року відбувалися Йорданські свята в Румунії без великої урочистости, з огляду на жалобу по смерти президента мін. Дуки. Більше урочисто відбувалося Йорданське Свято в українській греко-католицькій церкві. Цим разом відбувалося водосвяття на церковній площі при вул. Кароля. Походом ішла процесія вірних під проводом генер. вікарія о. Сімовича в супроводі о. кан. Злепка й інших священиків через місто на площу. По дорозі співали українські хори: церковний, і муж. хор „Міщанської Читальні“. „Міщанська Читальня“ йшла зі своїм прапором, а голова й заст. голови вели перед. Муж. хор „Міщ. Читальні“ звернув своїм співом увагу також чужинців. У святочному поході взяли участь і інші українські товариства, м. ін. т-ва „Чорноморе“ й „Запороже“. По водосвятті вернула ціла процесія головними вулицями й Ринком назад до церкви.

ВЕЧІР КОЛЯДОК І ЩЕДРІВОК.

Велику культурну місію серед українського громадянства на Буковині сповняє наше співацьке т-во „Буковинський Кобзар“ своїми традиційними концертами: Шевченківським Святом та вечором колядок і щедрівок. І цього року відбувся саме на Йордан цей традиційний вечір колядок та щедрівок у салі Народнього Дому. Попередив сам вечір диригент хору д-р Бойченко коротким викладом про походження та значіння колядок і щедрівок. Референта д-ра Бойченка нагородили оплесками за повчаючий виклад, а неменше й диригента Бойченка, який вивів знаменито 15 знаних і незнаних колядок та щедрівок. Декотрі колядки та щедрівки мусів хор на бажання публики повторити. Дай Боже, щоби „Кобзар“ не покидав ніколи цієї гарної традиції!

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 17. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ 3)

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Тодішні думки й настрої. — Вісти про масові арештування й розстріли українців.

Кажучи правду, дуже я не клопотався тими думками, тим більше, що вони мали характер більше приватних вісток, сплетень і т. п. Голова повна інших думок, справи приватної натури, в вкінці і сама служба забирали мені так багато часу, що лише в деяких хвилинах пригадувалося мені, що там десь у великім, широкім світі згадують і моє імя. У тих вільних хвилинах я старався свобідно розяснити деякі питання. А саме два були найважніші: що спонукало наші політичні організації до формування добровольчих відділів і чи вложена в тім напрямі енергія та вложені жертви виплатяться, а друге, яка роля чекала би мене в тому русі на випадок, якби дійсно мені поручили провід у добровольчій організації. Щодо деякої міри наслідування поляків відограло тут неабияку ролю, це незаперечена річ. Що це мало бути нашою політичною демонстрацією у міжнародніх відносинах, це також певна річ. Ми мали зазначити таким чином льояльність супроти Австро-Угорщини і мали викувати капітал на майбутнє. Нехай — думали ми — наша монархія побачить, що у важкій, віковій хвилині, коли з усіх сторін насувалися чорні хмари, український нарід не лише самим одушевленням старався підпомогти морально її сили, але став у ряди її оборонців не тільки обовязаними до військової служби, але покликав і тих, які тоді могли сидіти спокійно дома. Батьки і матері жертвували останнє, аби усім дати знати, що свою будучність, будучність національну, бачать тільки в межах монархії. Що міркування наших політичних кругів могли бути лише такі і що добровольчою орґанізацією хотіли раз на завжди зєднати для себе урядові круги, виявлялося з того, що український нарід, не вважаючи на те, що не користувався повнотою політичних прав, що був лише останнім звеном у великій родині інших народів монархії, — що той нарід у рішучій хвилині дає із себе більше понад те, до чого законно обовязаний. Надто мала це бути демонстрація проти Росії, яка поневолила великий нарід. Нашим зривом хотіли ми показати ту нашу ненависть до гнобителя — царату. А втягнення у склад ЗУР і членів Великої України мало поділати на закордонних братів у той спосіб, щоби вони тяготіли у тій війні до осередніх держав, помагали ломити пута й кайдани, розбити тюрму народів і покласти підвалини під нову будову, якої форми не прибирали ще ясного й означеного вигляду, чи мала це бути самостійна держава, чи лише новий коронний край під правлінням Габсбурґів.

Дотично своєї ролі у тій організації не міг я собі здати докладно справи. В кожнім разі не мріяв я навіть про те, щоби відгравати ролю „вожда“. По моїй думці мав я бути тим чинником, який лучив би військові і цивільні круги, неначе мужем довіря обох сторін. Бо вже ніколи-ніколи не чув я в собі якогонебудь стратеґічного таланту, не мав ясного, а навіть ніякого поняття про військову організацію. А хіба однорічна служба і тих кілька чотиротижневих вправ не могли виробити в мені такого самодурства, що я вже тимсамим дістав патент на „вожда“ кілька-, або — як навіть говорено — кількадесятьтисячної військової формації.

Як вже вгорі згадано, багато часу не мав я на те, щоби над тим роздумувати. А коли остаточно перервалося наше листування та переїзди знайомих, коли треба було з нечисленним відділом старих ополченців боротися перед московськими кінними стежами, коли треба було активно виступати зі зброєю в руках, — не дивниця, що я про справу вповні забув та уважав мою кандидатуру погребаною.

Було це 16. серпня 1914 р. Коло пятої години пополудні сидів я змучений цілоденними й цілонічними трудами, опадаючи просто із сил, у почекальні золочівського двірця, яку перемінили тоді на нашу канцелярію. Сумні думки в голові. Перший огненний хрест відобрав в околиці Плугова, між Зборовом і Плуговом-стацією. Повертаючи попереднього дня із службової поїздки, дістав кілька стрілів від своїх власних людей, які в ночі не пізнали свого команданта. Надто з усіх сторін доходили тривожні вісти про наступ російських військ у Галичину і тих тривожних вісток не могли ніяк витиснути із розмов — великі і переборщені вісти про наші перемоги, які нарочно ширили в часописах. Глухі вісти про масові арештування українців у Галичині, а навіть про масові вішання і кари смерти через розстріли тяжіли на душі страшним кошмарем і прибирали вид іновірности хочби тому, що в поїздах бачили ми тих „зрадників“, окружених баґнетами. Час до часу бачили ми багатьох знайомих, яких вели під ескортою, людей таких, про котрих міг я ручити всім своїм найдорожчим, що вони не зрадники. Я бачив, що тут або якась страшна помилка, або якась злочинна рука свідомо працює над тим, аби здавити і змести з лиця землі зненавиджений укр. рух при помочі виїмкового стану. Прибитий цими думками, не мав я спокою, що діється з моїми близькими, з моєю родиною. З родичами і з братами листування перервалося дуже швидко, бо зараз у кілька днів після оголошеної мобілізації. З дружиною я переписувався, але почта дуже неточно приходила, а надто й ті неточні вісти перервалися вже були від тижня зовсім. (Продовження буде.)

Як винародовлювались українці за Австрії до 1848 р.

ПОЛЬСЬКА БРОШУРА З 1863 Р. ПРО ВИНАРОДОВЛЮВАННЯ. — ГРЕКО-КАТОЛ. ДУХОВЕНСТВО І ГРЕКО-КАТ. БОГОСЛУЖЕННЯ ЗА АВСТРІЇ. — СПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

При читанні праць і статтей проріжні прояви українського життя за Австрії до 1848 р. вражає уважного читача деяка протирічність. Не може бути сумніву, що за Австрії значно поправилось економічне положення українського духовенства, трохи не єдиної тоді нашої інтеліґенції, й також куди вище піднісся рівень освітнього стану. Льоґічний висновок із таких стверджень вимагав би у своїй послідовності сконстатування ширшої праці над національним освідомленням українського народу в його тодішніх провідників. Поправа економічного положення духовенства та піднесення його освіти були основними чинниками українського австрофільства, доведеного до чорно-жовтого типу „тирольця сходу“, одначе з національним боком справи було зле, навіть дуже зле: коли при переході Галичини з-під Польщі під Австрію українське міщанство по провінціяльних містах і на передмістях Львова говорило по українськи, за Австрії воно почало швидко винародовлюватися.

Дуже цікаві речі з виясненням причин винародовлювання українців читаємо в одній польській брошурі з 1863 р. Написав її очевидець, священик-василіянин (народився 1804 р.), глибоко перейнятий справами його народу. Зокрема цікаве порівнання стану української церкви в Галичині за Польщі й Австрії й укупі з цим овочів праці священиків давнього й нового типу. Про це пише автор ось-що:

„Пригляньмося тому всьому, що врятувало український[1]) нарід під польською владою і втримало його, не зважаючи на криваві й довголітні розбої і домові війни, з болем серця виявляємо, що тепер це почало поволі упадати, і так:

1) Ставропиґійське брацтво у Львові, цей великий стовп грецької церкви, що св. віру втримував і боронив, писаннями й релігійними книгами народ освічав, позбавлене від завзятих українських епископів, що їм воно стояло на перешкоді в їх управі, своїх домових прав і привілеїв, які надали йому патріярхи й польські королі, засніткилось і сьогодні ледви дихає.

2) Чин Василіян, який згідно з ухвалами вселенських соборів і свідоцтвами папів був найміцнішим стовпом грецької церкви, маючи, як усюди, так і в Галичині густо поросівані малі манастирці велико впливав своїми правильними та щоденними набоженствами й науками на український народ; який горнувся до них, на його побожність і моральність і вдержував його у св. вірі; українські епископи, бачучи в ньому свого найбільшого ворога, переслідували й мучили його так довго, доки його не замучили.

3) Українські церкви, яких давніше було в кожному сільці по одній, а по більших селах по декілька, — про міста вже не говорю, — почали одна по одній упадати, так далеко, що сьогодні там, де перед тим було дві й три, заледве одну й то кепську, обдерту можна знайти церковцю, до якої прилучено два й три присілки. Звідсіль пішло те, що народ, маючи далеко до церкви, переставав ходити на набоженства, а це спонукало перемиського епископа Максиміліяна Рилла просити цісаря Леопольда II. між іншим і того, щоб парохії, зокрема в горах, знову сконцентровано так, як давніше.

4) Греко-словянський обряд утримували нефальсований і його поважні набоженства відправлялися згідно з уставами св. церкви, як довго ще жили давні священики. Вони бо, наші діди й батьки, що на них споглядаємо живою памятю, без освіти, яку ми маємо сьогодні, але краще від нас приготовлені до Христової виниці працювали пильно й ревно, і велику користь приносили свому Господеві; вони, перейняті божим духом і любовю до Христової церкви, пильнували божої хвали, в неділі і свята разом із своїми дяками відправляли для зібраного народу набоженства так, як приписує св. церква: литії, утрені, співану літургію і вечірню; вони й у будні неінакше, тільки по відчитанні всіх канонічних молитов, приступали до вівтаря; молитовника не полишали в церкві від неділі до неділі за вівтарем або в ризниці, але брали його з собою і пильно відчитували щоденні молитви, хоч би стояли й при робітниках; вони читали поучення для народу, почаївські проповіді на неділі і свята, синаксари з тріодіонів тощо та своїх парохіян поучували при св. літургіях не по-польському, але по-українському; вони ставали на набоженство не в кабатах по коліна, але в поважному духовному одязі, слухали сповіді, і сами декілька разів до року, а зокрема великодню сповідь відбували в близьких манастирях. Вони свято заховували пости, не ходили на лови по цілих днях, не грали в карти по цілих ночах, бо були бідні й не хотіли злого прикладу з себе парохіянам давати.

Такі то були давні неосвічені душпастирі, вони жили в народі, а нарід у них. Вони були чистонародніми священиками, справжніми батьками народу. Тому то нарід горнувся в неділі і свята на набоженство, яке розумів, знав його порядок і значіння. Він знав, коли та яка евангелія наступала; знав, коли та яке припадало рухоме свято, коли та які довгі мясниці, коли піст; словом, він умів це все наперед вирахувати на пальцях, а цього всього не вміючи читати, але ходячи пильно на набоженство, навчився від своїх ревних душпастирів.

А як тільки це давнє неосвічене духовенство вимерло, а на його місце наступило нове освічене, але чуже, бо ненародне, а що найважніше, неприготоване, почали набоженства й св. обряди припинятися, і нарешті припинилися так, що перемиський епископ Михайло Левицький у пастирському листі з 1816 р. до свого клеру між іншим так говорить: „Не лиш по парохіях, але по більшій частині деяких деканатів припинилися приписані набоженства; литії, утрені й інші гімни нашого обряду заступає читана літургія“.

5) Українські школи по церквах у містах і по селах, де молодь училася по-українському читати й писати, а притім і церковного співу з нот і ритуалу й виходила на добрих дяків, припинилися; і від того часу, коли старі дяки вимирали, а нових на їх місце не було, наступив повний упадок українського обряду, що й так уже хитався, тим більше, що новопоставлені душпастирі з семінарійною освітою, ані ритуалу не розуміли, ані церковного співу не вміли.

Побачивши це, перемиський епископ, віковічний Іван Снігурський, великий муж, що його Русь на віки віків благословитиме, заложив у Перемишлі інститут на 24 учнів, що хоч почасти підсилюють добрими дяками перемиську дієцезію.

У львівській архидієцезії, далеко більшій від перемиської, уже близько сто літ упливає, а при українській катедрі св. Юра у Львові нема ніякої шкілки для дяків, хоч там є стільки канонікiв і нижчого духовенства, що могли би удержати бодай 10 спообіних хлопців і приготовити на добрих дяків, маючи вже на цю ціль 1000 зол. к. м., які записав св. памяті кардинал Михайло.

Те, що ми досіль чули, може й вистало б, щоби переконати, що, втративши свої національні заведення, свої набоженства й церковні обряди, втратила тим самим Русь і свою народню властивість. Та ми не говорили ще досіль про українську мову; отже йдімо далі й занотуймо тут усе, що ми чули, бачили й досвідчили, бо це належить до нашого обсягу.

Уважалоб за велику кривду для австрійських монархів, якби ми тут не згадали про золотий вік, який засвітив українцям перший раз в їх неволі під віковічним цісарем Йосифом II., але, на жаль, не тривав довго.

Цей розумний монарх, закладаючи в Галичині школи, нижчі й вищі, відкриті для всіх народностей, не тільки для українців, але навіть і для жидів, звернув свою окрему увагу на українців і їх духовенство, а бажаючи піднести їх, заложив у 1782 році для українського клеру окрему від латинської семинарію у Львові, а крім того, щоб український клер побирав науки не в чужій, але в народній мові, запровадив у 1787 році при львівській академії окремий фільософічний і теольоґічний відділ, де науки викладались українською мовою.

Це заведення, основане не згідно з думками українських епископів, або наслідком їх прохання, але тільки з батьківської прихильности цього великого монарха до українців, було б сьогодні піднесло українську мову до високого ступня, до досконалости й охоронило український обряд від упадку, якби самі українські епископи не були просили скасувати українські студії, що іствували до 1809 року! Це й наступило.

За знищення такого великого добродійства, яке Русь мала вже в руках, історія гостро судитиме тих епископів і їх прихильників, тим певніше, що бачимо, як нам сьогодні тяжко допроситись у влади хочби малої частинки того, що ми вже мали.

Перейдімо школи, які мусів переходити той, що бажав стати священиком, і погляньмо, як його там учили.

Мих. Возняк.

(Продовження буде.)

[1]) Автор уживає термінів: Rusin, ruski.

Перед сесією Союзу Народів.

З Женеви повідомляють, що там приїхали вже на сесію Союзу Народів делегати Італії, Англії, Франції, Польщі та інших держав. „Евр“ повідомляє, що французький уряд проєктує створення міжнародного поліційного корпусу для Сарського басейну числом 3 до 4.000 вояків. Анґлія й Італія противні цьому проєктові. На випадок відкинення цього проєкту французький уряд готов відступити Союзові Народів мандат над Сарщиною.

Майбутнє повітряної комунікації.

Поширюючи сітку повітряної комунікації на щораз дальші краї, держави мають на оці переважно дві цілі. Першою з них є нав'язати і розбудувати якнайширше торговельні взаємини з далекими народами і в цей спосіб поліпшити фінансове положення держави. Друга ціль наскрізь політична: цупкіше звязати кольонії і мандатні области з матірним краєм. Чейже є очевидною річю, що летун, який кількасот разів перелітає у мирному часі над якоюсь кольонією, зможе знаменито кидати газові бомби на цю кольонію, якщо вона захоче колись з якихнебудь причин відірватись від метрополії.

Повітряній комунікації найбільше відповідають далекі подорожі. А саме літаки та кермовики ріжняться від інших комунікаційних засобів тим, що мають дуже велику скорість, а значіння цієї скорости бачимо ясно щойно тоді, коли треба перелетіти величезну віддаль. З цього приводу ми є сьогодні свідками величавого розвитку сітки повітряної комунікації, яка не лякається вже далеких подорожей навіть між поодинокими континентами.

Зачнемо від Німеччини. Вона звернула свою увагу на розбудову повітряної комунікаційної сітки в напрямі Північної і Південної Америки та Далекого Сходу. Саме на Далекім Сході, де живе приблизно одна третина населення цілої землі, треба сподіватися в недалекому майбутньому повстання одної з найважніших областей світової торговлі. Заки це станеться, заведуть тим німці правильну повітряну комунікацію з Берліна через Москву та Іркутськ на Сибірі до Токіо і до Шанґаю. Якщо лети цією лінією будуть відбуватися також і ночами, лист з Берліна до Шанґаю зайде за 3 дні. Нині такий лист іде залізницею 14 днів, а морем аж 6 тижнів.

Англія, Франція і Голяндія вибрали більш полудневу дорогу, що веде на Далекий Схід через Індію. Нпр. Голяндія завела правильну почтову комунікацію літаками між Амстердамом та столицею голяндського острову Яви (у південній Азії) — Батавією. Підчас одного лету перевозять туди біля 60 тисяч листів! Англійська швидка почтова лінія, що веде через Каіро (в Єгипті), Калькуту (у передній Індії) і Сінґапур (на острівчику тої самої назви) до Сіднея в Австралії, має 18 тисяч кільометрів довжини! Французи завели постійну повітряну комунікацію між Марсилією та містом Сайґон, столицею французької держави Кочінхіни у задній Індії (Індо-Китаю). Зате німці зреалізували на півдні повітряну лінію з Берліна через Царгород до Баґдаду.

Далеко більші трудноці треба побороти при заснованих повітряної комунікаційної лінії понад океанами. Одначе й тут пороблені вже перші кроки і у найближчому майбутньому треба надіятися правильних летів літаків і кермовиків. І так по всякій імовірности правильної комунікації між Европою і Північною Америкою підіймуться кермовики-цепеліни. Умовини лету гідропляном з Европи через Ґренляндію до Канади розслідили основно німецький летун фон Ґронав і італійська ескадра під проводом славного Бальбо. Англійці, французи та американці організують спільно летунську лінію (літаками) з Америки до Европи понад острови Бермуда і Азори. Таким робом у Ню Йорку зможе подорожник з Европи пересістися на літак, що відлітає з Ню Йорку на захід і летить понад Злучені Держави Північної Америки аж до Сан Франціско у Каліфорнії над Великим Океаном. Тут будуть ждати вже на нього японські кермовики, що завезуть його понад Гавайські острови до Токіо. Якщо ця повітряна комунікація буде відбуватися правильно, то можна буде вкінці облетіти землю у 10 днях.

Комунікація з Европи до Південної Америки представляється значно ліпше. Кермовик „Ґраф Цепелін“ виказав своїми дуже точними подорожами реальність такої комунікації. Одначе нині вже і літаки обслуговують цю лінію. Така комунікація літаками відбувається у дволкий спосіб: або німецькі літаки летять з Берліна до Еспанії, звідси до містечка Ляс Пальмас на одному з Канарійських островів, віддають там повітряну почту німецькому кораблеві, який швидко відвозить її Атлянтійським Океаном аж до бразилійського острова Фернандо Норонга, звідки літаки перебирають її і достарчують на сушу у Бразилії, або німецькі літаки летять з Канарійських островів аж до англійської африканської кольонії Ґамбія, передають там почту гидропланам, які летять над Атлянтійським Океаном аж до того місця (у половині дороги між Африкою і Південою Америкою), де постійно кружляє німецький корабель „Вестфалія“. Літак з Африки причалює до цього корабля, передає свою почту другому літакові, що зараз таки вилітає з корабля і довозить почту аж до міста Пернамбуко у Бразилії. Притім виявилося, що будування окремих „плаваючих островів“, як морських летовищ не оплачується, бо кошти одного такого штучного летунського майдану на морі більші, ніж 8 міліонів золотих. Слід тут зазначити., що німці будують тепер нові великі літаки які зможуть перелетіти на 3 тисячі кільометрів довгу дорогу, без причалювання по дорозі з Ґамбії до Пернамбуко у 15 годинах.

Крім вищезгаданих більше „рівнобіжникових“ повітряних ліній маємо дві недавно заложені дуже важні „полуденникові“ лінії, а саме з Льондону через Каїро здовж східньої Африки до Капштадту на півдні Африки та американську лінію з Ню Йорку до Пернамбуко у Бразилії, а звідти дальше на південь аж до столиці Арґентини — Буенос Айрес з відногою до столиці Болівії — Ля Пас. На цих лініях правильна повітряна комунікація вже відбувається.

Одначе найбільше зацікавлення викликують англійські пляни нової летунської лінії, що має получити пребагатий острів Нову Зеляндію (на південний схід від Австралії) через Сідней в Австралії з південною Африкою (Капштадт), а цю останню з Південною Америкою (Буенос Айрес).

Д-р Андрій Ластовецький.

Гітлерівські демонстрації на лещатарських змаганнях.

ВІДЕНЬ, 15. 1. ПАТ. Із Інсбрука повідомляють, що підчас учорашніх змагань за лещатарські мистецтва нац. соціялісти уладили в Галь демонстрацію. Юрба кількасот осіб кричала в честь Гітлера та співала нац.-соціялістичні пісні. Інсбруцький староста заборонив з тієї причини продовження змагань. Жандармерія та відділ піхоти розігнали демонстрантів. Багато осіб арештували. Кількох нац.-соціялістичних діячів відіслали до табору в Велерсдорфі.

—o—

Мусолініеві предложення для охорони Австрії.

ВІДЕНЬ, 15. 1. ПАТ. „Дер Морґен“ довідується, що італійський державний підсекретар закордонних справ Сувіч, який в четвер приїде до Відня, привезе Мусолініеві предложення в справі вдержання та охорони незалежности Австрії. Новий Мусолініїв плян основується на тісній співпраці між Австрією та Мадярщиною.

—o—

Затонув корабель із 350 людьми.

Китайський корабель, який 10. січня виплив із Шанґаю до Гонґ-Конґа, пропав. Думали, що корабель схопили пірати. Тепер виявилося, що на кораблі склалася катастрофа, а саме вибухнув котел і корабель затонув. Крім залоги на кораблі було 490 робітників. Більшість із них мабуть загинула. Кілька рибальських кораблів урятувало всього 120 людей.

Ми поборемо все лихоліття освітою. Дар для „Просвіти“ скріпить освіту. Без „Просвіти“ нема освіти.

Увільнені дальше у вязниці.

ЛЯЙПЦІҐ, 15. І. ПАТ. На основі поголосок Димітров, Попов і Танев уміщені в тих самих келіях, де находилися в часі процесу. Їм дальше не вільно з ніким говорити. Крім матері і сестри Димітрова перебуває в Ляйпціґу також жінка Танева. Вязнів вільно відвідувати тільки що 5 днів. Болгари мають на днях виїхати до Радянщини, яка згодилася на їх приїзд.

Академічні вечорі Богословського Наук. Т-ва у Львові.

Інавґурація наукових викладів.

За почином Українського Католицького Сеніорату влаштовує Богословське Наукове Т-во у Львові низку прилюдних відчитів у формі академічних вечорів, що відбуваються щонеділі в 6. год. веч. у салі „Української Бесіди“. Перший у тій серії відчит мав у неділю 14. ц. м. **о. проф. д-р Г. Костельник**, що говорив на цікаву тему: „Матерія і дух“. Перед відчитом промовив коротко **о. проф. Ю. Дзерович**, що подав ґенезу тих академічних вечорів і вказав на їх мету та значіння. На рефераті о. д-ра Костельника було понад сто осіб, у більшости молоді.

На найближчу неділю (21. І.) заповіджений черговий реферат **о. д-ра Костельника** на тему: „Людина і звірина“. А далі читатимуть реферати в такій черзі: **д-р Я. Пастернак:** Святе письмо у світлі археольогічних розкопок, **о. проф. д-р А. Іщак:** Рим і Византія, той-же: Византія й Україна, **проф. д-р М. Чубатий:** Роля унії в українській нації, **д-р М. Дзерович:** Українська проблема в освітленні біольоґії, **о. д-р Й. Скрутень ЧСВВ:** Церква і держава, **о. проф. д-р М. Конрад:** Модерна ментальність і католицизм той-же: Католицизм і націоналізм, **о. ректор Й. Сліпий:** Віра і наука, **д-р М. Дзерович:** Сучасні завдання української інтелігенції.

—o—

78. сесія Ради Ліґи Націй.

ЖЕНЕВА, 15. 1. ПАТ. 78. сесія Ради Ліґи Націй почалася нині під проводом польського міністра закордонних справ Бека. Початок засідання був, як звичайно, довірочний. При тій нагоді Рада, на внесення делеґата Еспанії, відіслала до льокальної процедури три меншинні петиції, Зентка, Ґавельчака та Сімона, внесені на основі гор. шлеської конвенції. При 2-ій петиції справоздавець застерігся гостро проти тону тієї петиції, недопускального в документі, висланім до Ради Ліґи.

У звязку з фіґуруючою на денному порядку справою приготовних заряджень до плебісциту в Сарському басейні, делеґат Франції зарядив, щоби звернули увагу німецького уряду на цю точку денного порядку та щоби дискусія відбулася в другій половині тижня, так, щоби нім. уряд, колиб хотів, міг бути заступлений в Раді підчас дискусії. Рада поручила ген. секретарові подати до відома німецькому урядові протокол нинішнього засідання. Номінаційні справи, що виринули із димісії німецьких членів із ріжних комітетів Ліґи, відложили до травневої сесії..

На початку прилюдного засідання мін. Бек привитав нового члена Ради, представника Арґентини Кантільо. Арґентина, вибрана до Ради в жовтні м. р., щойно тепер прислала до Женеви представника. Опісля Бек ушанував память померлого недавно держ. мужа, сен. Шіяльої, що довгі літа заступав Італію в Раді. Був він співтворцем пакту Ліґи.

Італійський делеґат бар. Альоїзі подякував мін. Бекові та зазначив, що Шіяльоя все вмів лучити своє завдання репрезентування інтересів держави та співробітництва в ділянці узгіднення інтересів усіх держав. Рада вшанувала память Шіяльої повстанням із місць.

Опісля приняли без дискусії рапорти про праці комітетів: гиґієни, економічного та статистичних знавців і постановили повідомити держави, що не є членами Л. про конвенцію в справі статуту втікачів. Рада постановила вкінці переслати всім державам передпроєкт трактату в справі співжиття народів для цілей мира.

Найближче засідання Ради мабуть у середу.

—o—

Для охорони британського консуляту.

ФУ-ЧЕВ, 15. 1. ПАТ. Британський воєнний корабель „Бервік“ висадив на сушу 30 морських стрільців. Вони берегтимуть британський консулят у Фу-Чев, де положення щораз поважніше. Висіли теж американські стрільці та 480 японських моряків.

НОВИНКИ

— **Діточа Костюмівка.** Т-во Українська Захоронка запрошує отсим усю українську дітвору на велику костюмову забаву, яка відбудеться дня 11. лютого в салях Народнього Дому. Веселі ігри і ріжні несподіванки.

— **Порядок богослужень у церкві св. Спаса на свято Богоявлення.** В четвер 18. І. п. р. Навечеріє Богоявлення (Щедрий Вечір): Піст від мясних страв. Год. 8. рано Царські Часи й Обідниця, год. 9.15 Служба Божа св. Вас. Вел. з Вечірнею; після Сл. Б. Водосвяття при погоді в церковній загороді. По водосвятті обходження вірних з свяченою водою. В пятницю 19. І. Богоявлення Господнє: в год. 5.15 рано Повечеріє вел. з Литією, год. 6.15 рано Утреня, год. 6.30 і 7.30 читані Служби Божі, год. 8.30 архиєрейська Служба Божа без проповіди, а по заамвонній молитві похід на Ринок. Водосвяття при керниці проти аптики Терлецького. По повороті з обходу остання читана Служба Божа. В год. 4. попол. Вечірня, як звичайно. Отсим запрошуємо всіх Вірних, Корпорації і Товариства до численної участи на архиєрейській Службі Божій і в поході на Водосвяття. — **Управа Храму Преображення Св. Спаса у Львові.**

— **На карти Рідної Школи,** що звільнюють від алькогольних напитків з нагоди Різдва Христового, зложили (в золотих) отсі Вп. Громадяни(ки): з Заліщик: по 5: Василь Бараник, Рожа Будзинська, о. Мельничук, суддя Ястрембський, Анна Дембицька; по 3: суддя Кашовський, Васілевська; по 2: учит. Мамалига, проф. А. Жолевич, урядн. Кручкевич, Маріян Панас, Марія Стажинська, інж. Чехович, уряд. Юрійчук і 2 громадяни 2.50; з Галича: Лепкалюкова 3 і д-р Яців 2. — Хто черговий?

— **Україніка.** Відділи українознавства мають у Вильні часописи „**Zagary**“ та „**Biuletyn Baltiko-Slavika**. — Проф. Д. Дорошенко надрукував в останній книзі „Часопису Народнього Музею“ у Празі статтю під наг. „Проф. В. Антонович, „панславізм“ та австрійська поліція“, в якій подає нові документи — офіційну кореспонденцію поліції, мін. закорд. справ та мін. вн. справ Австрії. — „Ческа **Tribuna Filatelistu**“ у Празі в ч. 24 з м. р. містить статтю Є. Вирового: „Нелюба земля — Україна“, в якій автор, навязуючи до 15-ліття української поштової марки, дає відповідь на ворожий напад проти України у берлінському „**Der Briefmarkenhaendler**“ (ч. 10 та 11). В тімже ческім часописі надруковано критичний розгляд Є. Вирового про новий катальоґ Сов. Росії з увагами автора щодо кольоніяльної політики Москви на Україні навіть у ділянці філятелії.

— **Суспільне Обезпечення у Львові** повідомляє працедавців, що від 16. січня 1934. перенесено бюро зголошень і інформацій, подавчий протокол та продажу друків і поучень до льокалю при вул. Шпитальній ч. 1. мезанін. Бюро чинне від год. 8. до 14. і від 17. до 20. аж до відкликання.

— **Щедрий дар патріота на Музей Визвольної Боротьби у Празі.** Український емігрант, а нині громадянин Зл. Держав Америки, п. Каленик Лисюк, що від 1929 р. дає для найму помешкання для Музею В. Б. У. з 1. І. ц.р. щорічну свою допомогу збільшив і Музей В. Б. У. в тому домі найняв ще одно приміщення, так, що площа музейного помешкання майже подвоїлася. В нанятому помешканні тепер переводять ремонт. Електричне уладження веде інж. Ф. Кордонський. В нововлаштованім приміщенні між іншим буде виділена окрема кімната для збірок Української Господ. Академії в ЧСР.

— **Про що не слід забувати.** У звязку зі статтею Л. Ясінчука, поміщеною недавно в „Ділі“, про меценатів української молоді, надіслала нам п. Марта Демчукова з Перемишля письмо,

в якому пригадує, що до меценатів української молоді належить теж бл. п. о. Йосиф Фоліс, б. парох у Скнилові під Львовом. Він записав 1917 р. на городничо-садівничу школу та інтернат для учнів сиріт маєток, що складався із 75 моргів поля, в однім куснику, з того 10 моргів зразкового саду, дальше з рибного ставу, млина, великого мешкального дому й господарських будників. На жаль завіщання великого фондатора не здійснилось і з великого маєтку залишилось сьогодні ледви 10 моргів саду та напів розвалені будинки.

— **Хто виграв на льотерії?** Семого дня тягнення IV. кл. 28 державної льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 20649. 15.000 зол. на ч. 154173. 10.000 зол. на ч. 116407, 132047, 169534. 10.000 зол. на ч. 99213, 115335. 5.000 зол. на ч. 52245, 51332, 151156. 5.000 зол. на ч. 7214, 41281, 100282, 133198, 136566, 156255. 2.000 зол. на ч. 21197, 28617, 29433, 36268, 38005, 45227, 52025, 55001, 57930, 66457, 72840, 82647, 121258, 131149, 143361, 147093, 160599, 163042, 164056, 167261, 167831. 2.000 зол. на ч. 3347, 6182, 6833, 12643, 23945, 22942, 33831, 37458, 45506, 65118, 66898, 68213, 77277, 74447, 79306, 107345, 108758, 113112, 117373, 125519, 155172. 1.000 зол. на ч. 13108, 15252, 18948, 24031, 26579, 27783, 31165, 33812, 36638, 46110, 63832, 65070, 65003, 67293, 70980, 77343, 96828, 109306, 110854, 111747, 126072, 129998, 143427, 145878, 146578, 159559. 1.000 зол. на ч. 5183, 14023, 20108, 21141, 38019, 46648, 59256, 60817, 61826, 63340, 64139, 72487, 77715, 95770, 102982, 103124, 128648, 127658, 126483, 129633, 130133, 130927, 136368, 137479, 142990, 149219, 151871, 154619, 161206, 162617, 164088, 169617.

— **Зміни на вищих становищах.** Кружляє чутка, що президент м. Львова Дрояновський має відійти до Люблина на становище віцевоєводи, а президентом Львова мав би стати дотеперішній командант львівського корпусу генерал Попович, який наперед перейшов би на емеритуру. Командантом львівського корпусу став би ген. Цулявф, знаний командант 19. п. піхоти з часу травневого перевороту у Варшаві.

— **Львівська хроніка.** Суд засудив сторожа Камінського на 2 місяці вязниці за те, що купив золотий годинник від Маріяна Костюка, який вбив наймичку Зальотівну при вул. Гічинянській. Присуд умотивований тим, що Камінський міг здогадатися, що годинник був крадений. — У фабриці кармельків „Ядзя“ (Паненська 8) вибухнув італійський страйк 120 робітників і робітниць. — Умово хорий Іван Ковальчук повибивав сокирою всі шиби своєму господареві при вул. Цвинтарній ч. 5 на Знесінні та кинув до хати горіючий льонт. Божевільного арештували.

— **Найменший лінотип.** Про найменшу машину до складання читаємо в чеському часописі „Стройні Сазєч“ („Машиновий Складач“). Механік машиновий складач Ч. Бонді в Айові (Зл. Держави П. А.) побудував на основі власних досвідів лінотип, що хоч всього високий лише на 20 (двацять) цм., відливає мініятурні оловяні рядки. Найбільше журн завдали конструкторові матриці, які дав собі зробити в одній фабриці черенок, а які коштували його багато тижневих платень. Мініятурний лінотип побудував після неструдженої 8-літньої праці. Як матеріялу вжив мосяжних штабок і сталевої бляхи. Не бракує і малого електромотору до розгону машини, так що справедливо можна говорити про справжній мініятурний лінотип.

— **За ненарочне спричинення катастрофи** в броварі Габербуша та Шіле при вул. Крохмальній у Варшаві, де завалилася стіна та вбила 18 осіб, суд засудив директора фірми Опенгайма на півтора року вязниці з припиненням кари на 3 роки, двох інших обвинувачених увільнив.

— **Зміна хвиль европейських радіостацій.** Майже пів року тревала телеграфічна й радіотелеграфічна конференція в Мадриді, але не виконала важливішого свого завдання, яким був раціональний розподіл довжини хвиль европейських радіостацій. Дотеперішній плян був устійнений в 1927 р. в Празі чеській. Він тепер цілком не відповідає технічним і політичним умовинам, що витворилися наслідком величезного зросту скількости висильних радіостацій в Европі. В часі устійнення празького пляну Европа мала 200 чинних висильних радіостацій загальної сили 2.000 клвт. Коли представники европейських радіофоній збіралися в Мадриді, число европейських радіостацій перевищувало 250, а загальна сила давала вже 3.500 клвт. Конференція в Мадриді створила комітет, що мав зладити новий розподіл хвиль і скликати нову радіофонічну конференцію до Люцерни на 15. травня м. р. Конференція в Люцерні зазначилася участю представників радянської радіофонії, що репрезентує 70 висильних стацій, з яких одна має енергію 500 клвт. в антені (ця радіостація находиться в етері в безпосередній близькости до рашинської, наслідком чого відбір цих двох стацій у східній частині Польщі і західній частині СРСР є утруднений). Досі радянська радіофонія не належала до Міжнародньої Радіофонічної Унії, але тепер представники її зголосили свою готовість до співпраці з іншими державами Европи, з метою устійнити спільний розподіл хвиль. Конференція в Люцерні устійнила новий розподіл хвиль, які поділено на три основні категорії: а) довжини виключно для стацій, що працюють на хвилях понад 1000 м.; б) спільних краєвих хвиль, тобто хвиль одної довжини, призначених для радіостацій малої сили, що належать до тої самої держави; в) спільних міжнародніх хвиль, на яких будуть працювати стації середньої сили, віддалені від себе географічно. Крім того введено обмеження максимальної напруги. Правдоподібно справа розподілу хвиль від 200 до 600 м. устійнена вже остаточно, а щодо довгих хвиль (1000—2000 м), то проект вимагає узгіднення, яке повинно було статися до 14. січня п. р., коли в год. 12. вночі европейські радіостації перейшли на нові хвилі. Зміни хвиль польських радіостацій незначні: для Кракова з 312 на 304,3 м., для Катовиць з 408,7 на 395,8 метрів, для Вильна з 565 на 559 м., для Львова з 380,7 на 377,4 м., для Лодзі з 233,8 на 222,6 м., для Познаня з 344,4 на 345,6 м. Рашинська стація може пересунутись на 3,2 м. Найбільші закордонні стації мають такі хвилі: Будапешт 549,5 м., Штутґарт 522,6 м., Відень 506,8 м., Прага 470,2 м. Льондон 149,1 м., Стокгольм 426,1 м., Рим 420,8 м. Мінхен 405,4 м., Москва 360,6 м., Гельсінґфорс 335,2 м., Париж 312,8 м., Копенгаген 255,1 м., Бреслав 315 м.

— **Примусова стерилізація у Злучених Державах.** Є такий стейт у Злуч. Державах, Вейн, де від 1929 р. досі перевели урядово у кількасот випадках стерилізацію на дітях у ріжних захистах.

— **Ріжні вістки.** Будапештенська преса повідомляє, що в Кечкеметі бачили люди небуденне явище: на тлі хмарного неба розгорілу кулю у висоті 600 до 800 метрів від землі; явище трівало 6 секунд. — Упав військовий літак біля Тріполісу з висоти 50 метрів; 6 вояків у ньому згинуло. — В околиці міста Нансі появилось рідке явище: вовки і то такі, що нападали на наколесників. — У Римі недалеко палати Пія IV. найшли останки камяних нагробників з римської республики і мармурову статую жінки з II-го століття після Хр. — Якийсь італієць винахідчик нового одягу для нурців доказує, що можна в ньому зійти на 600 м. у глиб моря. — З Буенос Айрес повідомляють, що ціла долина ріки Мендоза залита; досі в повені згинуло 70 осіб; звязок між Аргентиною і Чіле перерваний.

— **Митися — нездорово.** Ню-Йорк має нового апостола. Зветься він Джон Дірди. Він найшов нову причину сучасних недуг. Усьому винні вода то мило. Він є тої думки, що вода та мило відбирають організмові деякі складники необхідні для здоровля. Ті, що повірили Дірдієму, вмиваються тільки піском із ріки і то раз на тиждень, у суботу. Нових учнів нової гігієни є вже 7000. Ця нова гігієна має вже вплив і в інших ділянках; жінки немитих чоловіків і чоловіки немитих жінок почали домагатись розводів. Кажуть, що сам уряд здоровля буде приневолений занятись новим апостолом, що має велику суґґестивну силу. У Радянському Союзі, де бракує мила, він міг би стати навіть комісарем.

— **Бирд шукає землі.** Адмірал Бирд, що вибрався у непрослідженi частини Тихого Океану на північ від землі Едварда VII. досі ще не міг найти суходолу. Він дослідив із іншими летунами-товаришами 480 миль на 152 ступні геогр. довжини.

— **Радіові вістки.** Залізнича катастрофа під Парижем звернула увагу французької влади на недосконалість засобів комунікації між стаціями і потягами в часі руху. Міністерство комунікацій виладжує проєкт введення радіо-телефонічної комунікації начальників стацій з потягами в русі. Потяги мають бути злучені висильно-відбірними стаціями, що ділають при допомозі уладжень на шинах зі залізничими стаціями. — Радіостація в Сальоніках сповіщає, що вона перейшла на хвилю 245,9 м. Стація працює покищо експериментально і тому просить радіослухачів надсилати свої завваги про якість відбору. — В Москві будують „палету“, в якій має міститись керівництво радянської радіофонії. В будинку має бути 55 студій, величезний театр на 10.000 глядачів і інші установи. Будова буде закінчена не раніш 1936 р.

— **Німецька книжка в чужих краях.** Німеччина вивозить щораз менше книжок на чужину. У 1928 р. продала вона їх на 254 міл. марок, а в р. 1933 всього на 125 міл. Які причини цієї книжки? Перша: загальна кріза; люди купують перше хліб, вугілля, одяг, потім ідуть до кіна і до ресторану, а на кінець до книгарні. Друга причина — славянські краї, що досі найбільше купували німецьких книжок, з ріжних політичних причин перестали їх читати, заступають їх власними, навіть забувають німецьку мову. Німецьку белетристику починає випирати французька й англійська, наукові німецькі книжки тратять поволі на своїй повазі, від коли політика почала вмішуватись до праці вчених.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС“: „ВЕЛИКА КНЯЖНА ОЛЕКСАНДРА“.

Фільму попереджує спеціяльна промова, що це чистіський австрійський виріб, сохрань Боже, не німецький і тому нехай публика вибачить, що дієві особи розмовлятимуть по німецьки. Перша чужинна фільма, яку публика нарешті розуміє цілу, кожну сцену, кожну розмову. За всі ті інші, перед якими вона сидить часто наче теля перед мальованими воротами, ніхто не прохав в неї вибачення!

Фільма зроблена з незвичайною, наскрізь віденською, легкістю; недурно має Леґара за композитора. Дві слави, що беруть у ній участь Єріца і Шлезак, мають уміло розділені ролі; Єріца у повному своєму розквіті грає оперову артистку, що переходить ріжні етапи карієри; Шлезак, що не має вже свого давнього могутнього голосу, має ролю безжурного російського багатія і знаменито підспівує. Сюжет фільми з російського життя дуже зручно у коротких сценах зображує російські типи, згодом віденську атмосферу, де російські еміґранти шукають захисту і праці. Єріца чарує голосом, Шлезак грою. Поруч них прегарний актор Секе Сакаль і незрівняний віденський комік Сандор Рот.

м. р.

—o—

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Курс для режисерів аматорських драматичних гуртків при Філії „Просвіти“ у Станиславові. Переведені з таким значним успіхом змагання аматорських гуртків у Станиславові виказали потребу підготовки провідників-режисерів і членів аматорських гуртків. Кожний з гуртків хоче розвиватись і поступати і не думає на будуче лишитися позаду інших. Ідучи назустріч тій потребі, оснувала Філія „Просвіти“ у Станиславові такий двомісячний курс, щоби вишколити кадри режисерів, що: 1) в таку важку ділянку освітньої праці, якою є аматорський театр, могли би внести краще зрозуміння справи і щодо технічного і щодо змістового оформлення; 2) зуміли би працю аматорського театру органічно звязати з працею інших ділянок освітньої праці. Курс цей розпочався вже 22. 11. м. р. Про запал громадянства нашого повіту і зрозуміння потреби такого курсу свідчить те, що не зважаючи на дуже скрутне фінансове положення нашого села і досить значні оплати, на цей курс вписалось і ходить на нього 26 слухачів. На курсі викладають: 1) проф. Роман Савицький: „Історія театру“, „Історія українського театру, стан і розвій української драматичної літератури“; 2) мгр. Михайло Кушнір: „Театр як форма освітньої праці“, „Наука жесту й міміки“, „Технічне обставлювання сцени“; 3) Гр. Сіятовський: „Дикція, декламація, інтонація і модуляція голосу“, „Характеризація“, „Ситуаційні проби“ й індивідуальні лекції“. При курсі ведеться семинар, на якому курсанти вивчують песу Красиловича з кооперативного життя: „Блудні вогні“. Песа ця буде виставлена слухачами курсу на закінчення цьогож курсу, на доказ, що зразковий аматорський театр може звязати свою працю з працею над поширенням ідеї кооперації. Цей курс— то дальший етап праці над поглибленням мистецького і змістового стану наших аматорських гуртків. З причини змагань амат. гуртків і курсу зпізнилось у нас свято книжки і „Просвіти“. Тому свято книжки відбудеться в другій половині січня і буде получене з виставою нагород призначених для гуртків і поодиноких аматорів, що визначились підчас змагань. На святі „Просвіти“, що відбудеться в першій половині лютого, будуть у присутности жюрі ті нагороди роздані.

Ю. Е. О.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Авторові допису „Український спорт у Станиславові“: Дякуємо за прислане, містимо дуже радо просимо писати частіше, все радо використаємо. Хроніку щоденних подій мусимо містити, бо інакше наші люди стануть читати часописи польські.

СПОРТ.

УКРАЇНСЬКЕ СПОРТОВЕ ЖИТТЯ У СТАНИСЛАВОВІ.

Українське спортове життя у Станиславові тепер (у зимі) майже завмерло. Є вправді тут уже кілька українських спорт. товариств, чи краще у проводах тих товариств. „Великі" товариства, як Пролом, У. С. К. чи К. Л. К. — сплять. Нічого не чути про них. „Малі" клюби, як Зоря чи Сокіл III. мають свої домівки і тим сяке-таке спортове життя йде. Пролом, який (як найстарший спортовий клюб) повинен би надавати тон українському спорт. життю Станиславова чи навіть Станиславівщини, не має навіть домівки, де би члени могли зійтися і заграти пінг-понг, шахи чи от так хочби на гутірку. Домівка — це той величезний і важний засіб, при помочі якого т-во виховує і єднає собі членів. Заслонюватися тим, що нема фондів на домівку, що вона принесе дефіцит — це ніяке оправдання і для чинних членів клюбу ніяк ні до серця, ні до розуму не промовляє. На те і є виділ, щоби придбав домівку. Чинні члени дають свою силу, нераз і своє здоровля клюбові, зате виділ чи всі нечинні, спомагаючі члени мусять також щось дати. Далеко лекше дати гроші тим, що їх мають, як активному членові змагатись у барвах клюбу впродовж цілого року часом і кільканадцять разів.

Пролом відновив секцію боксерську й дужання. Праця йде пиняво, бо Сокіл дав Проломові до диспозиції салю тільки на суботу. Охотники є, добрий матеріял фізичний також, та тренінг лише раз на тиждень знеохочує членів. Є охотники в Проломі й до гакієви, але тої секції Пролом, здається, ніколи не буде мати. Добра секція лещатарська перейшла до У. С. К-у. У. С. К., як і Пролом, донині не має домівки. Та всежтаки угухомив дружину пінг-понгову, яка розіграла навіть змагання в Коломиї з місцевим Соколом. К. Л. К. вибирається до Ворохти. Зоря і Сокіл III. грають завзято пінг-понг і приготовляються до мист. змагань.

Та назовні українського спорту в нас тепер не видно, спить спокійним сном. Чи до того треба аж спортових товариств?

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 16. I. год. 7.30 веч. „Івар Крюгер"

Середа 17. I. год. 7·30 веч. „Івар Крюгер" (Абон. 9.)

ТеатрРіжнородностей.

Вівторок, 16. I. год. 7.30 веч. „Фотель 47"

Середа 17. I. год. 7·30 веч. „Фотель 47" (Абон. 8).

Кіна.

АДРІЯ: „Кіноманіяк" (Гарольд Льойд).

АПОЛЬО: „Пять хвилин перед шлюбом".

АТЛЯНТІК: „Граф Заров".

ВАНДА: „Волоцюга".

КАСІНО: „Дайте мені чоловіка" (Анні Ондра).

КОЛІСЕЙ: „Прощання зі зброєю"; ревія „Карнавалове божевілля".

КОПЕРНИК: „Шибеник з Еспанії".

МАРУСЕНЬКА: „Шибеник з Еспанії".

МІРАЖ: „Дика дівчина" (Кляра Бов).

МУЗА: „Остання цариця".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Єріцою та Шлезаком).

ПАН: „Дочка полку" (Анні Ондра) та ревія.

ПАСАЖ: „Втрачений експрес".

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо".

СТИЛЕВЕ: „Мусиш бути моєю" та ревія із Ст. Стадниківною.

УТІХА: „Фліп і Флеп у подружій неволі" та ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 16. січня 1934.

Відень (506,8) 17·15 Спів, фортепян 19·40,21·55 Концерт, **Братислава** (298,8) 18·15 Флет, 20·10 Оп. вечір, **Кошиці** (259,5) 12·30 Концерт, **Париж** (212,8) 21·00 „Мадам Мальбору" оп. Ляшона, **Білгород** (437,3) 16·00, 19·00, 21·30 Нар. пісоньки, **Ковно** (1935) 19·30 Опера, **Рига** (238,5) 15·40 Гавайські пісні, 17·40 Оп. арії, **Кенігсвустергавзен** (1516) 19·00 Весела програма, **Ляйпціг** (382,2) 22·30 Древенський квартет, **Бресляв** (315,8) 14·15 Пісні, **Рим** (420.8) 17·10. 31·20 Концерт.

Середа, 17. січня 1934.

Відень (506,8) 22·15 Концерт, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 10·40 „Дон Хуан" оп. Моцарта, **Прага** (479,2) 17·35 Вокальний ресіталь, 20·05 Симф. концерт, **Лягті** (1796) 18·00 Пісоньки для дітей, **Білгород** (437,3) 19·20 Мельодії, **Берлін** (356,7) 21·00 Симфонія III Ес-дур (Ероіка) Бетовена. **Кенігсвустергавзен** (1546) 14·45 Діточі пісоньки, 19·00 Концерт, **Букарешт** (212,6) 17.00, 18·15 Концерт, 20·45 Спів, **Будапешт** (549,5) 19·30 Опера, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 16. січня 1934.

7·00—8·00 Раніщня авдиція, 12·06, 12·33 Сальонова орхеста, 12·30 Метеорольог. вістки, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Хор Юранда (грамофон), 15·55 фортепян, 16·40 Важні події в міжнар. тереві, 16·55 Спів, 17·20 Камеральний концерт, 17·50 „Моди", 18·00 Позашкільна освіта, 18·20 Музична скринька, 18·55 „Гот джез" (грамофон), 19·05 Становище людини в природі, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 20·00 Муз. фейлетон, 20·15 „Отельо" оп. Вердія в грамофону, в перерві оповідання „Коминар Важело", 22·05 Танкова музика.

Середа, 17. січня 1934.

7·00—8·00 Раніщня авдиція, 12·05, 12·33 Ревієві пісоньки з грам. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Арії та пісоньки (Біччо, бас), фортепян, 15·55 Нар. танки (з грам. плит), 16·10 Для старших дітей: „Про справжніх морських мужів", Колядн, „Подорож міжпланетарним стрільном", 16·55 Концерт, 17·35 Спів (Роман Стебельський, тенор), 18·00 Ловецтво й охорона природи, 18·20 Легкий концерт, 19·05 Всячина та грамофон, 19·25 „На межі літератури й дійсности" 19·40 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Концерт орхестри, 20·30 Пісоньки (Ганка Ордонівна) 21·00 Карнавальовий Фейлетон, 21·15 Концерт із циклю „Сучасна форт. література", 22·00 Танкова музика, 23·15 Скрипачі віртуози (грам. плити).

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·58 зол.

У Варшаві були такі курси: Париж 34·88, Льондон не нотований наслідком ушкодження телеграфічної комунікації з Англією, Берлін 211·25, Ціріх 172·10, Амстердам не нотований з причини перерви телеграфічної злуки з Амстердамом, Нюйорк кабель 5·62 – 5·61, Нюйорк чеки 5·60 і пів —5·59.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 15. I 1 кг. масла 2·30, 1 л. сметани 0·70 1л. молока 0·19 1 копа яєць 6·30—6·40.

Тенд. на молоко і сметану удержана на яйця зниткова:

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1· кг.:

Рід:	Добірні:	I-a	II-a
Кури молоді наїсечення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.45	1.30	1.10
Гуси	—	1.30	1.05
Індики	1.75	1.65	1.55

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Гац Іван, абсоль. гімназ. з Перемишля, прошю подати докладне місце замешкання. Фортуна Нова, Львів, Кордецького 23. 954

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ 9.80 — фіранки 5.60 ручної роботи філе за безцін. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80. Одинока вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 7—?

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман. Львів. Пасаж Гавсмана. 2/56 13—?

ЛЕЩАТАРСЬКІ УБРАННЯ, найновіші крої, найліпша робота, найнижчі ціни. „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Промислового Музею. 13/47 15-?

3 ПОКОЇ кухня, повний комфорт до винайму, Генінга 20. Мороз. 951 2—3

КУРС КРОЮ, шиття і моделювання ранішний і пополудневий починаю. М. КОЗЛОВСЬКА, Львів, Академічна 22, I. п. 16/22 2—3

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

НАЙДЕШЕВШЕ ковдри, пухові, вовняні, матраци, подушки, ліжка поручає магазин постелі З. Іжицький, Львів, Коперника 4. 39/50а 3—6

ШЕВСЬКУ машину оказійно продам Львів, Руська 3. Беряк 2—3 930

ДІМ партеровий, мурований, 6 убікацій, великий город без довгів на продаж за готівку при вулиці Травгутта 3. Відомість Шептицьких 7. партер праворуч м. 1 Лісевичі від 2 год до 4-ої. 1—1 953

КОСМЕТИЧНИЙ інститут „СЛАВА", Львів, Оссолінських 13, для Пань, Панів: лікує всілякі дефекти шкіри, Запобігає передвчасному лисінню. Фарбує волосся, брови, вії. 1—10

КОСМЕТИЧНА ШКОЛА Добрянської-Рогатин, Львів, Оссолінських 13, дає право відкриття косметичного кабінету. Проспекти висилаємо. 1—10 957

ІНСТИТУТ косметичний „СЛАВА" Оссолінських 13. прийме практикантку. 957 1—2

ДВІ студентки або двох студентів, дві учениці або двох учеників прийму на станцію. Відомість вул. Лазарп ч. 8 м. 12.

ОКРЕМА кімната з цілим утриманням дешево. Відомість адміністрація Діла. 955 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Новий Самоуправний Закон

Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.
Ціна 40 сотиків
Почтова пересилка 15 сот.
Висилає Адміністрація „Діла".

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ В РОЗПРОДАЖІ

II. Том. „Збірника Хліборобської України".

заснованого Вячеславом Липинським.

Ціна 2.— зол., з пересилкою 2.25 зол.

ЗМІСТ: Никола Кочубей: Вступне слово. — Василь Кучабський: Завдання гетьманського руху на Західній Україні. — Володимир Залозецький: Прояви клясократичного світогляду в реформістичних течіях Зах. Европи. — В. Залозецький, Н. Кочубей, В. Кучабський, Р. Метельський і М. Савур-Ципріянович: Недопустимі методи політичної боротьби. — Лист В. Липинського до В. Кучабського. — З листа В. Липинського до В. Залозецького. — Пояснюючі записки Николи Кочубея: 1) В справі „будапештенського договору" п. П. Скоропадського, 2) В справі приналежности п. П. Скоропадського до масонської льожі, 3) В справі зложення голування в Гетьманській Управі Н. Кочубеєм.

Замовляти: „Дружина" — Львів, почт. скрит. 323. 948 2—2

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа: заміна уживаних інструментів. 235

НОВАЦКІ
Пілсудського 17. Тел. 35-21.

Прецізійно-механічне заведення

Е. ВОЯКОВСЬКИЙ

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 27

виконує: направу лікарських і інжинєрських приладів, машин до писання і т. п. 41/50 по найдешевших цінах. 7—10

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілії Бронте, переклав — М. Рудницький	2·50 „	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— зол.	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	3·— „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
З японського дому — Ст. Левинського	2·— „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50 „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина I. II. III. Окрема частина по 3 зол.	8·— „	0·50
Крізь дим і згар — Мик. Матіїва Мельника	0·50 „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	0·50 „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50 „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1.— „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0·50 „	0·10

Замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.
Належитість надсилати складанками П. К. О. 143·322.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 450·—
„ „ 1/2 . . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.